

Rola krajobrazu w percepcji społecznej regionu. Przykład Podlasia

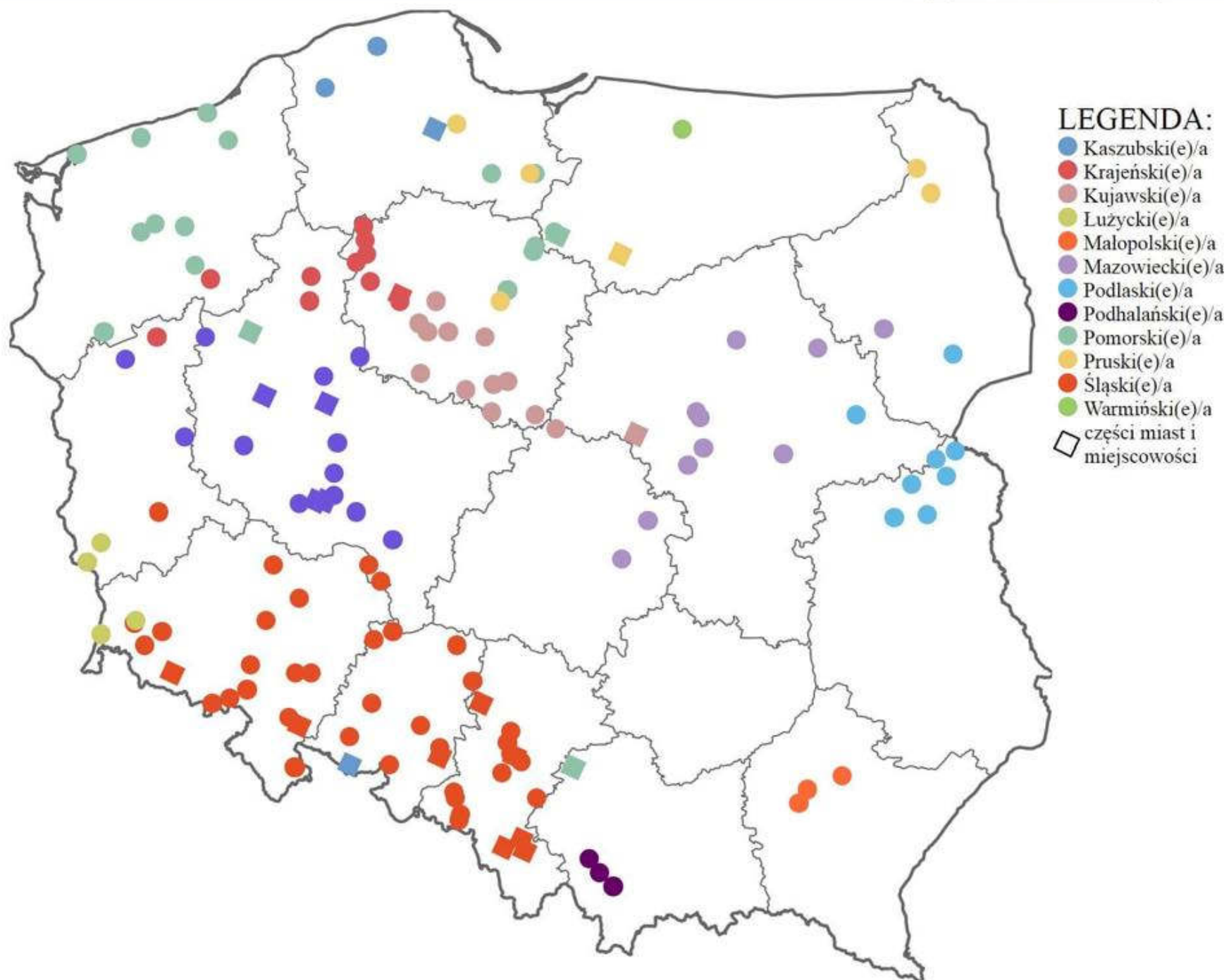
Michał Konopski

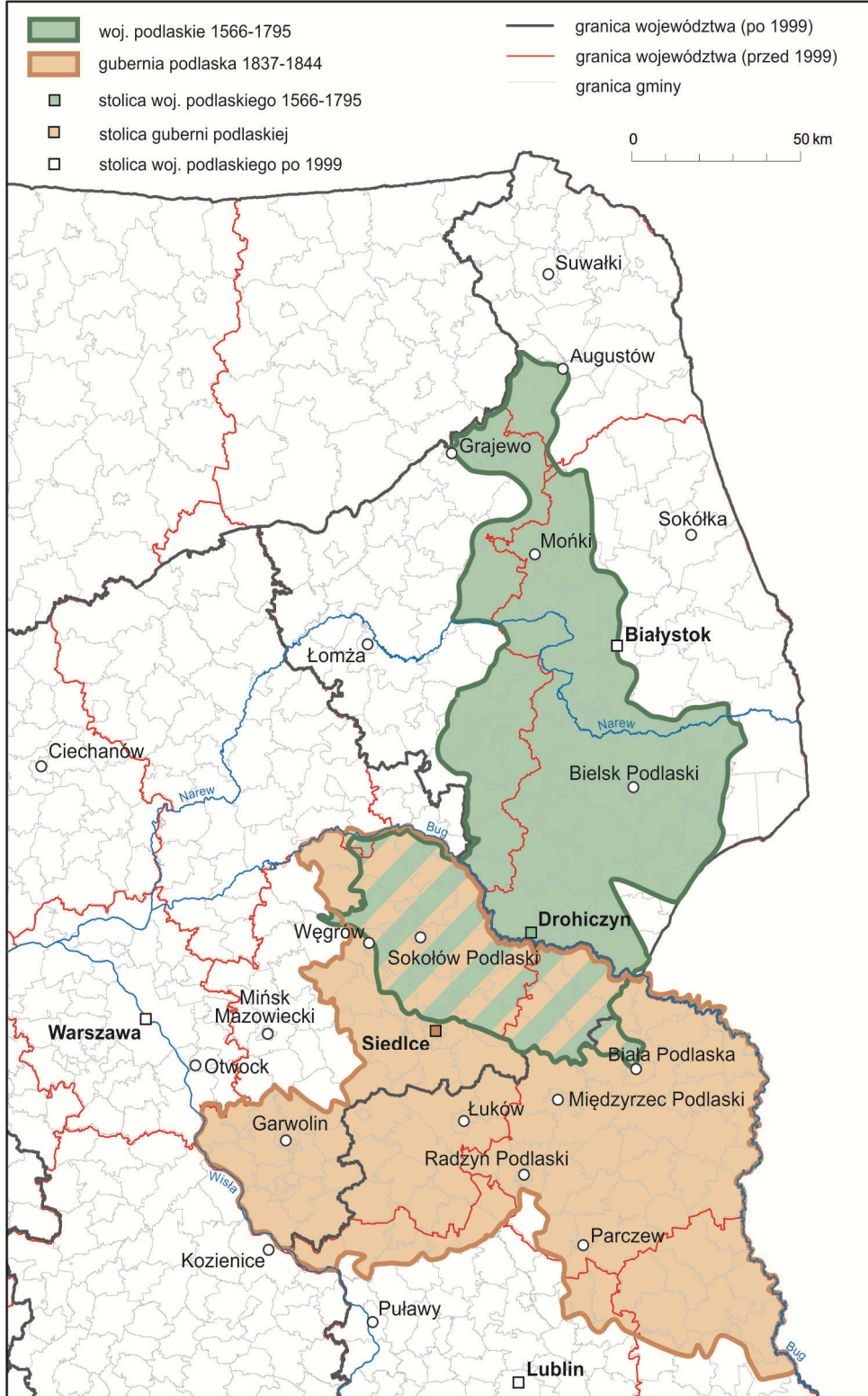
**Instytut Geografii i Przestrzennego
Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego PAN**

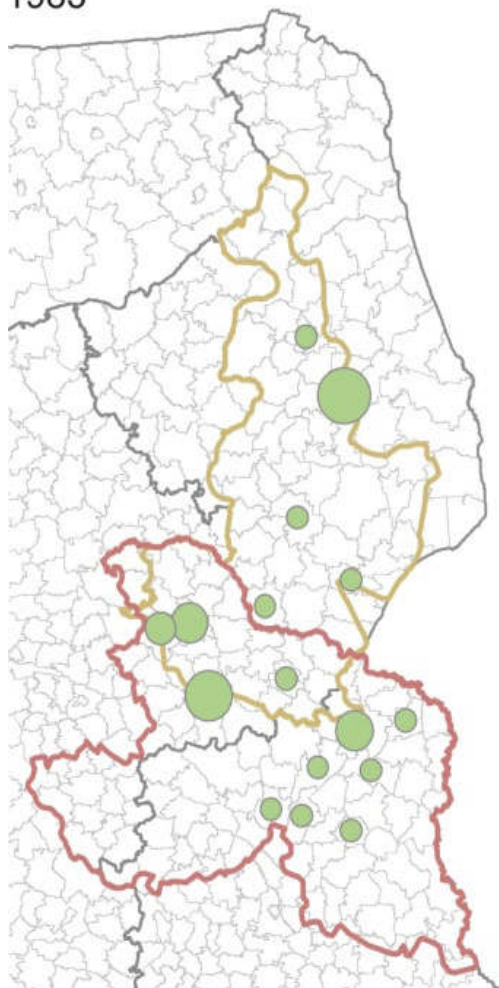
MIEJSCOWOŚCI POSIADAJĄCE OBOK RDZENIA NAZWY PRZYMIOTNIK OKREŚLAJĄCY ICH POŁOŻENIE REGIONALNE

(np. Kalisz Pomorski)

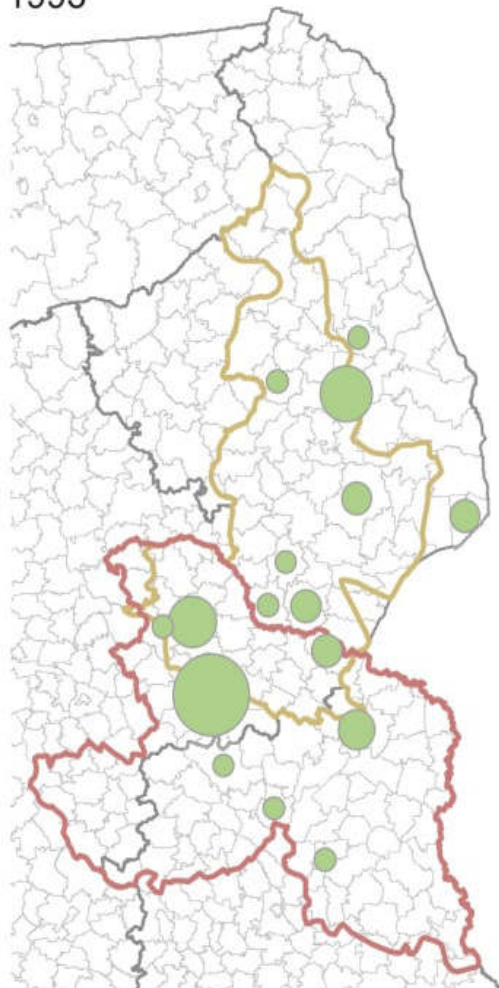

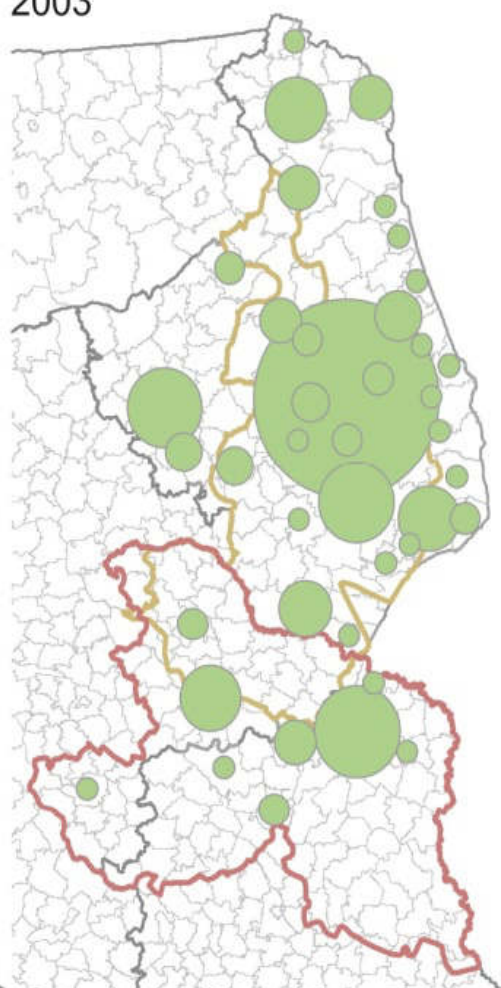
1983

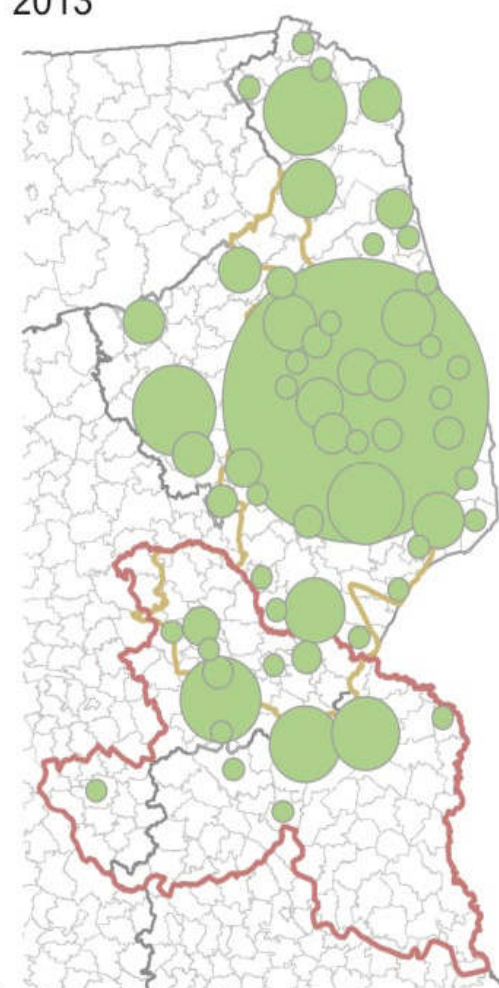
1993

2003

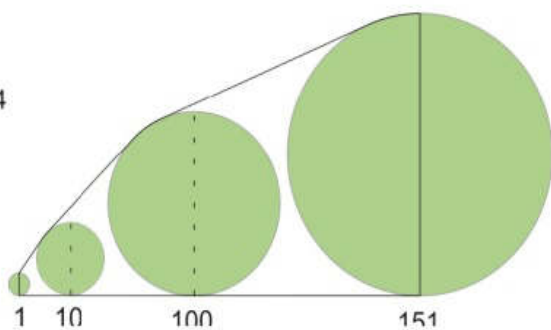

2013

- woj. podlaskie 1566-1795
- gubernia podlaska 1837-1844

0 100 km

Katolickie Radio Podlasie

Kontakt

Wyślij SMS

Radio OnLine

Google™ Twoja wyszukiwarka

szukaj

podlasie24
REGIONALNY PORTAL INFORMACYJNY

klimatyzowane autobusy

czerwcową promocją na trasie
Bielsk Podlaski - Białystok

bilet miesięczny normalny tylko **49⁹⁰ zł** bilet miesięczny studencki tylko **24⁴⁵ zł**

Szczegóły w regulaminie na www.arriva.pl

SIEDLCE	BIALA PODL.	GARWOLIN	ŁOSICE	ŁUKÓW	MIĘDZYRZEC	RADZYŃ	MIŃSK MAZ.	SIEMIATYCZE	SOKOŁÓW	WĘGRÓW	REGION	KOŚCIÓŁ	REKLAMA	SERWISY	KONTAKT
---------	-------------	----------	--------	-------	------------	--------	------------	-------------	---------	--------	--------	---------	---------	---------	---------

podlasie24
REGIONALNY PORTAL INFORMACYJNY

 klimatyzowane autobusy

czerwcowy prom
Bielsk Podl.

bilet miesięczny
normalny tylko 499 zł
Szczegóły w regulaminie na

SIEDLCE	BIAŁA PODL.	GARWOLIN	ŁOSICE	ŁUKÓW	MIĘDZYRZEC	RADZYŃ	MIŃSK MAZ.	SIEMIATYCZE	SOKOŁÓW	WĘGRÓW	REGION
---------	-------------	----------	--------	-------	------------	--------	------------	--------------------	---------	--------	--------

Tożsamość terytorialna Podlasia wobec podziału administracyjnego

Celem nadrzędnym rozprawy doktorskiej jest określenie wpływu obecnego podziału administracyjnego Polski na tożsamość terytorialną Podlasia.

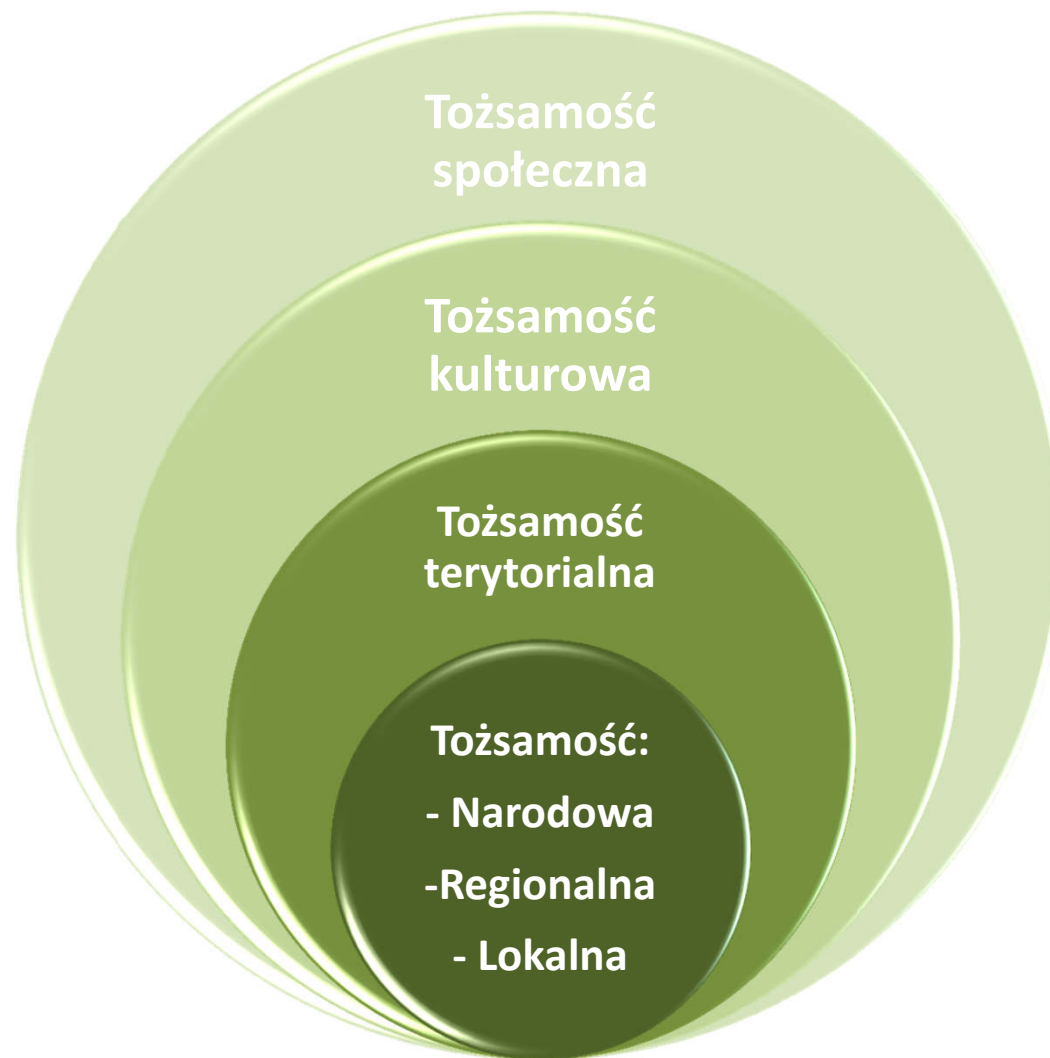
Cele cząstkowe:

- **Diagnoza poczucia tożsamości terytorialnej Podlasia na obszarze jej potencjalnego występowania.** Określone zostaną takie cechy tożsamości jak typ (np. podlaska lub suwalska), intensywność czy dominująca skala przestrzenna wraz z kartograficznym przedstawieniem rozkładu przestrzennego.
- **Identyfikacja cech dystynktywnych – wyróżniających - Podlasie na podstawie analizy literatury i badań społecznych.** Analiza ma na celu określić do jakiego stopnia Podlasie jest regionem kulturowym o wykształconych cechach odróżniających go od innych, a do jakiego funkcjonuje jedynie jako region administracyjny.
- **Określenie trwałości granic administracyjnych na obszarze badań i ocena wpływu granic na zróżnicowanie tożsamości terytorialnej po obu jej stronach**
- **Ocena wpływu obecnego podziału administracyjnego (po 1999 r.) na tożsamość terytorialną występującą na obszarze badań. Analizowana tożsamość zostanie skonfrontowana z przebiegiem granic współczesnych i historycznych jednostek administracyjnych.** Praca pozwoli określić stopień spójności przestrzennej tych obszarów. Tym samym dokonana zostanie **ocena obowiązującego podziału administracyjnego w świetle badanej tożsamości terytorialnej.**

Tożsamość? Identyfikacja? Świadomość?

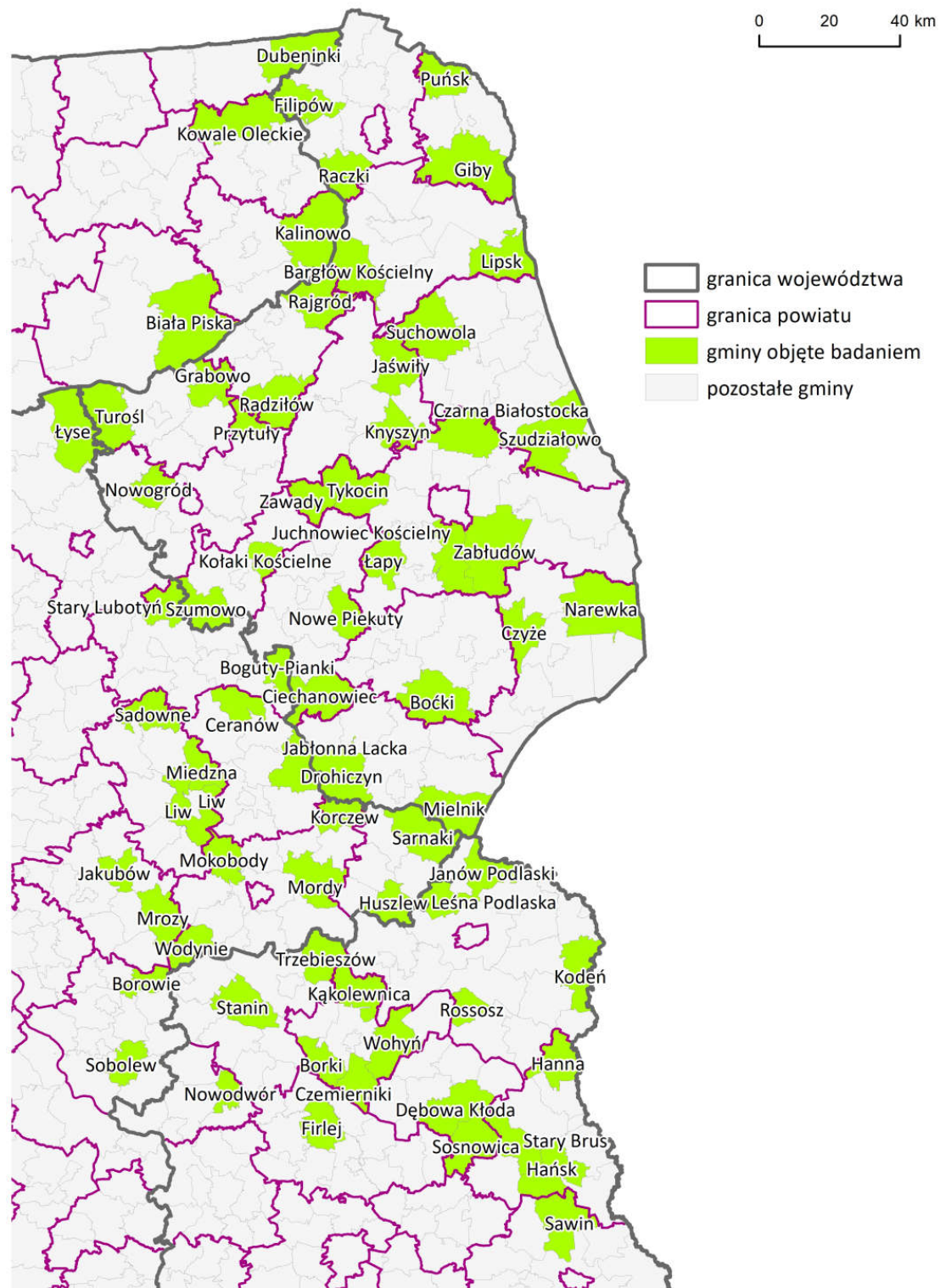
- **Świadomość** – podstawowy i fundamentalny stan psychiczny, w którym jednostka zdaje sobie sprawę ze zjawisk wewnętrznych, takich jak własne procesy myślowe oraz zjawisk zachodzących w środowisku zewnętrznym i jest w stanie reagować na nie (Hołówka, Dziobkowski red., 2016)
- **Tożsamość** jest utrwaloną, a więc względnie stabilną formą **świadomości** (Rykiel 2010)
- Dwoma podstawowymi elementami tożsamości są identyfikacja jednostki z **grupą** oraz **terytorium** (Zandecki 2003)
- **Identyfikacja** oznacza tożsamość osobniczą. Jeśli jednostka określa sama siebie, mówi o *samoidentyfikacji* lub *autoidentyfikacji* (Lewandowska 2003)

- ***Tożsamość społeczna*** – zbiorowa, zwielokrotniona tożsamość indywidualna , ukształtowana na podstawie **wspólnego systemu aksjonormatywnego** (powiązany funkcjonalnie zespół norm i wartości dotyczących wszelakich przejawów życia społecznego, charakterystyczny dla określonej kultury, regulujących życie społeczeństwa i życie jednostki społecznej) (Bokszański 2006)
- ***Tożsamość kulturowa*** – utożsamianie się grupy społecznej z danym układem kulturowym tj. ideałami, przekonaniami, zwyczajami, wartościami (Sztompka 2005)
- ***Tożsamość terytorialna*** – tożsamość, której relacyjnie rozumiane **terytorium jest kluczowym elementem odniesienia**, a relacyjność ta jest częścią systemu kultury (Malmberg 1980)

Badania społeczne tożsamości terytorialnej

- Badania ankietowe (2017-2018)
- Wysłano 18990 ankiet do 74 gmin
- Otrzymano 9538 wypełnionych ankiet z 71 gmin
- Stopa zwrotu na poziomie 50,2%

15) Co odróżnia region, w którym Pan/Pani mieszka od innych regionów Polski?
Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi:

Cechy personalne

- ☐ kuchnia (potrawy)
- ☐ wyroby (np. wędliny, chleb itp.)
- ☐ rękodzieło
- ☐ miejscowe zwyczaje

- ☐ gościnność
- ☐ pracowitość
- ☐ uczciwość

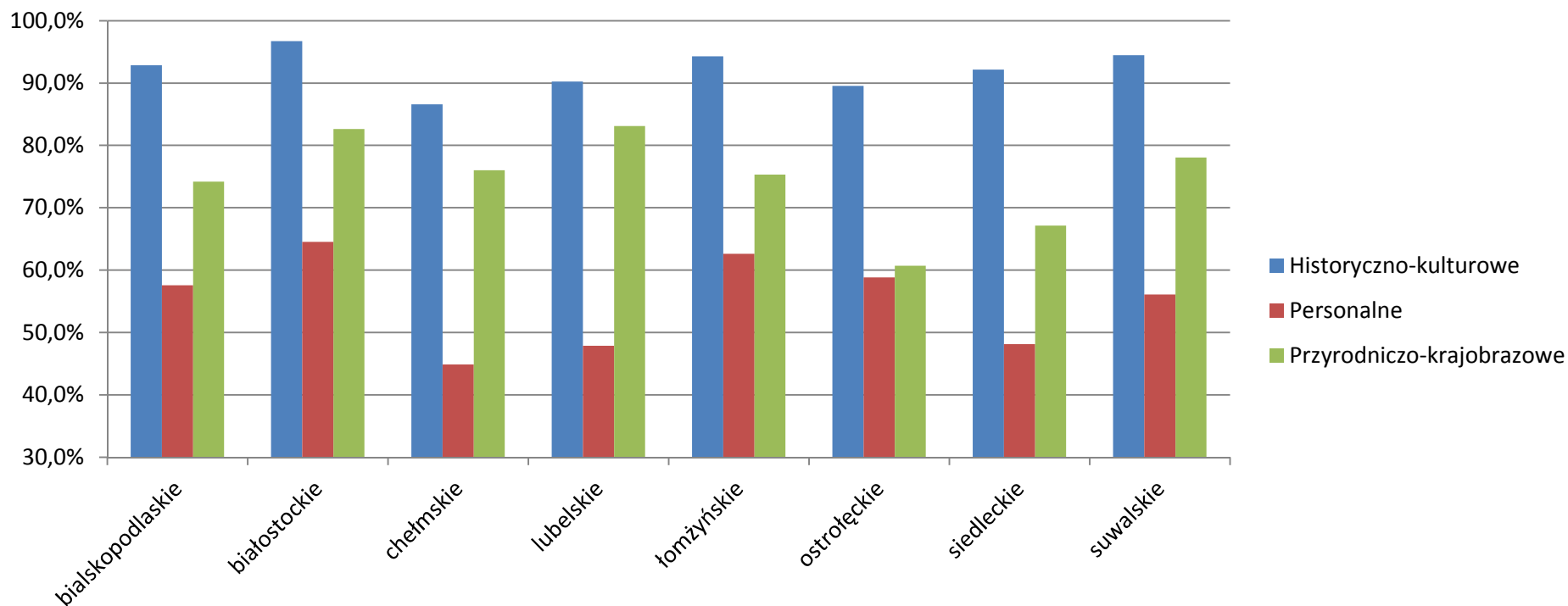
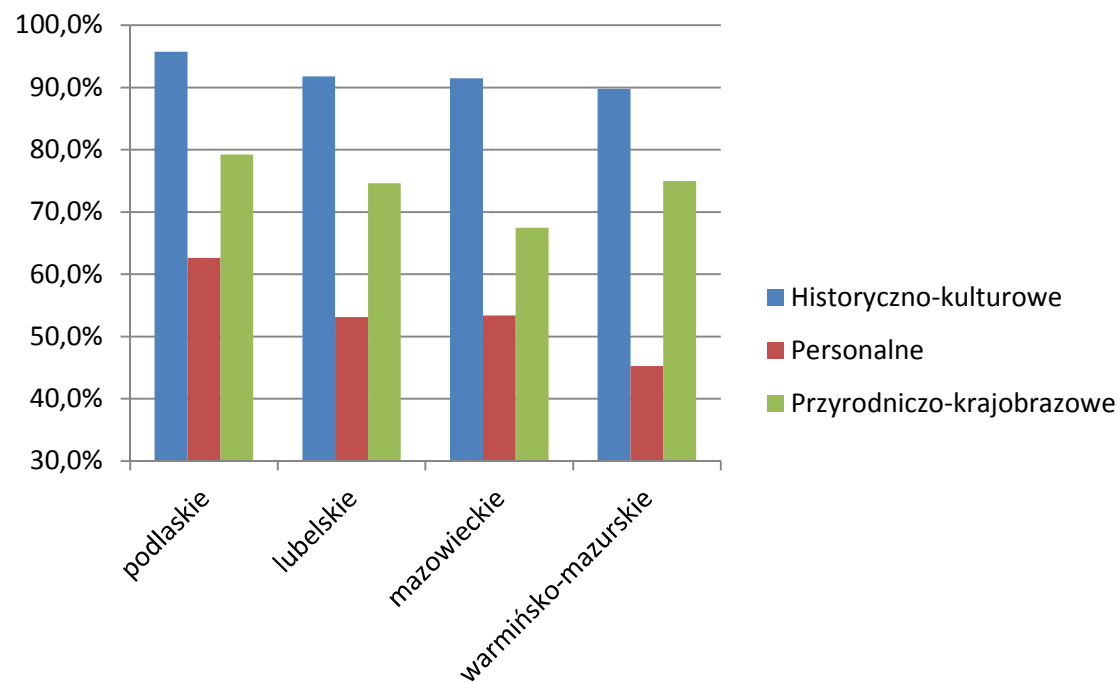
- ☐ pieśni lub legendy ludowe
- ☐ stroje ludowe
- ☐ używanie gwary
- ☐ podtrzymywanie tradycji lokalnych/regionalnych
- ☐ religijność
- ☐ ojcowizna, przywiązanie do ziemi
- ☐ patriotyzm lokalny/regionalny
- ☐ bogata historia regionu
- ☐ wielokulturowość

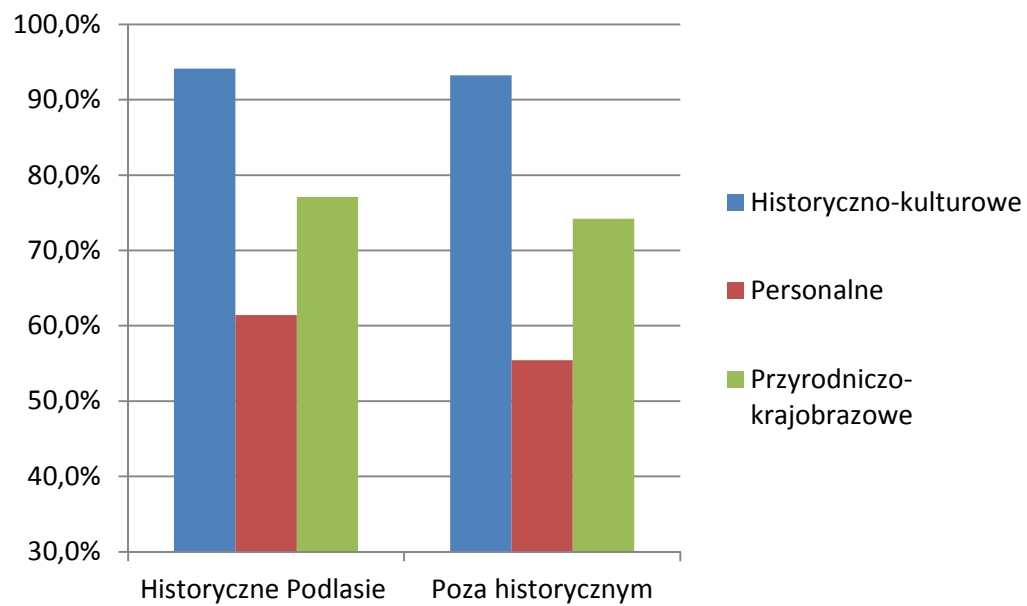
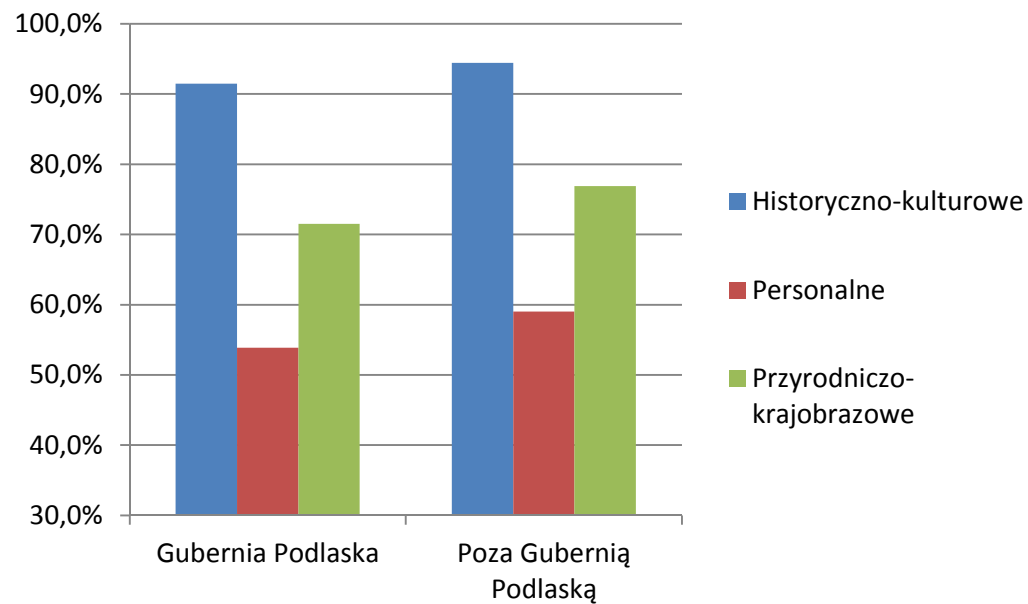
- ☐ przydrożne krzyże i kapliczki
- ☐ drewniana architektura
- ☐ atrakcyjność turystyczna
- ☐ walory przyrodnicze

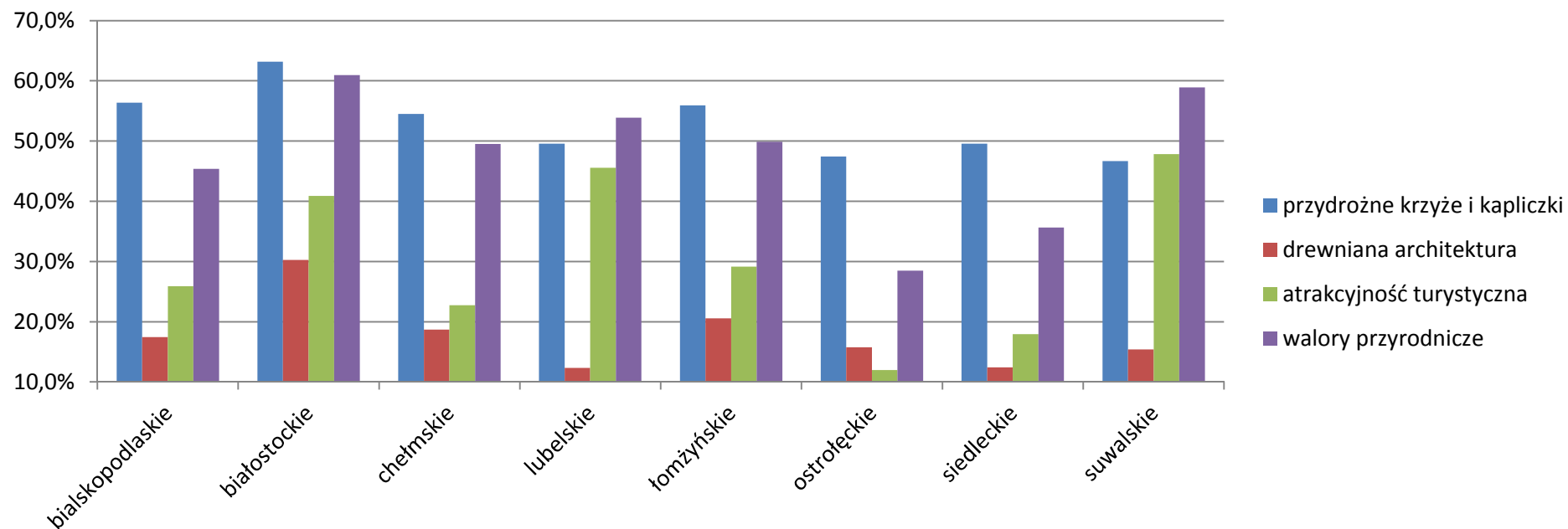
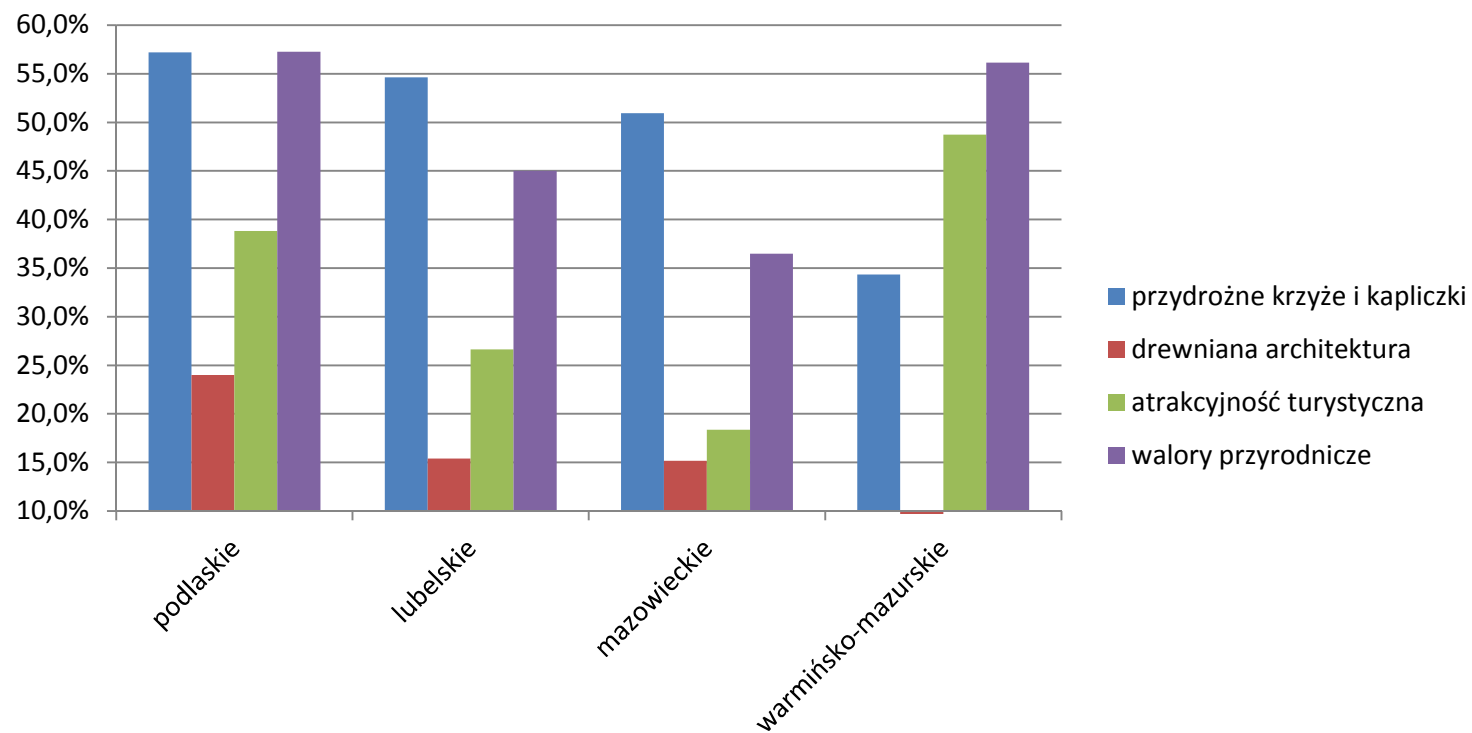
☐ inne cechy (*jakie?*).....

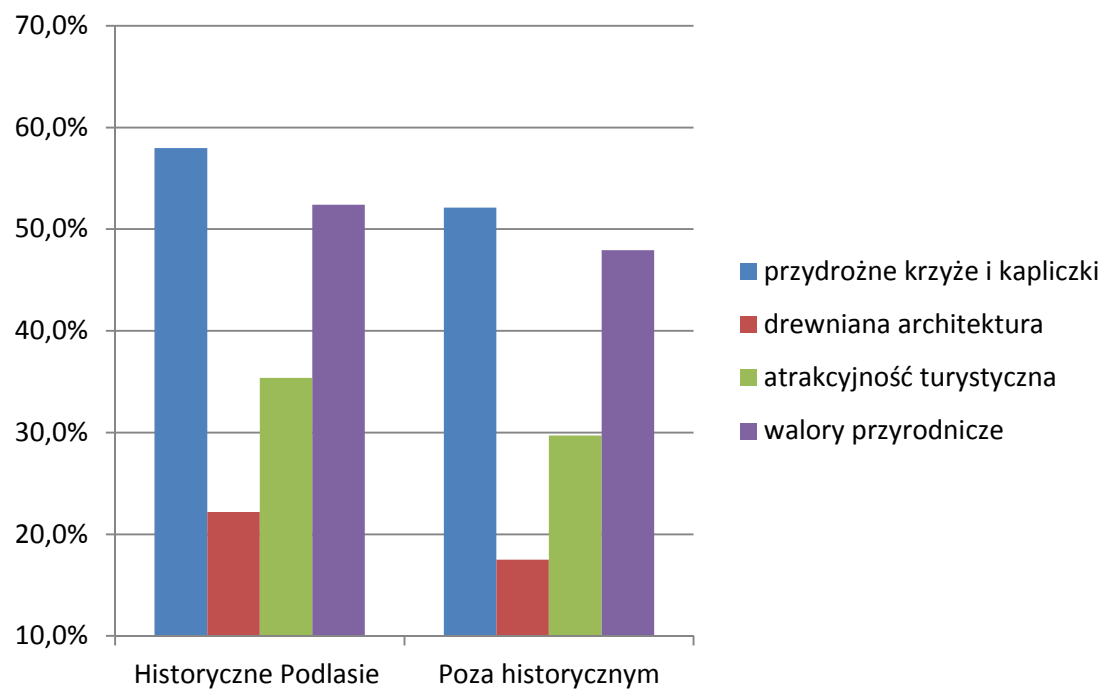
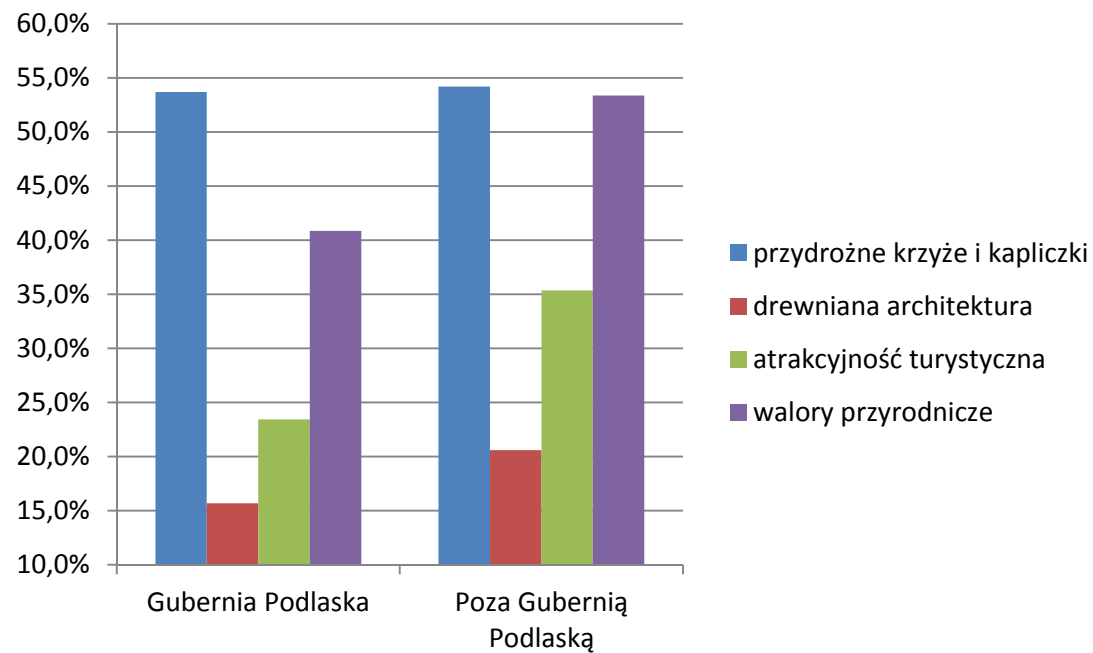
**Wyróżniki
historyczno-kulturowe**

Wyróżniki przyrodniczo-krajobrazowe

Podsumowanie:

- Rola krajobrazu w percepcji społecznej regionu na podstawie wyróżnionych cech przyrodniczo-krajobrazowych jest istotna, choć ustępuje zespołowi cech historyczno-kulturowych
- Percepcja społeczna regionu jest zależna od położenia geograficznego badanej gminy, pomimo dominacji jednego rodzaju tożsamości regionalnej
- Podobne proporcje cech dystynktywnych regionu w sąsiadujących województwach (1975-1998) wskazują na ciągłość przestrzenną percepcji społecznej regionu
- Cechy przyrodniczo-krajobrazowe bardziej zróżnicowane w opinii respondentów, pomimo dominacji jednego rodzaju tożsamości regionalnej
- Brak istotnych różnic w proporcji cech wewnątrz i na zewnątrz jednostek historycznych (historycznego Podlasia i Guberni) świadczy o podobnym wyobrażeniu o zamieszkiwanym regionie

Dziękuję za uwagę!